

**Repertorium ad consilia. J. A.
monarce dñi Francisci**

Caroli papieñ. per. A. iuris interpretē
dñm Nicolau de lacu Alicensem
cōpilatū ad releuandū legē
teo ab aliquali labore et
onere ad laudē oīpo
tētia dei ac glorio
se virginis marie
ac sci Laurē.
ij Amen.

Num. 47. cap. 5. num. 16.

10

17289

Conilia domini Francisci cur/
tj nouiter impressa cum
tabula ⁊ numerus.

et Summi patrici ac consumatissimi doctoris Francisci cur-
tij Papensis consilia.

Capientia et intelligenda et ingrediar et egrediar tota po-
pulo tuo esse Jesu xpc bndicte dabis mibi et in simili scribi
tur pelare parylipomeno. c. j. Summi veli ex toto corde et ex
toto suo dny innocendum et eius presidio fretus huius co-
trouerfie veritatem petenti voleam aperire.

Bartholomeus Dabus bñs uxore absq filijs donavit
iter vitos oia bona sua Jacobo Carolo q hēbat filia fr̄a in
uxore sibi quondam uerit et usufructu reseruator. pmittit ipse
donationē p̄prio firmā habitur: et nō reuocatur: et annul-
latur: p̄terea alicuius ingratiūdiō: vel noua sobole supueniē-
te: et bec oia p̄dicta iuramento affirmauit. Deinde usufructui
post aliq̄ ip̄s renūciat. P̄terea in Bartholomeus do-
nator bona ip̄s donata p̄prio noie locauit: ex lege et pacto q̄
cōductor possit uiri uellet: vel donatori vel donatario solue-
re pensionē. Quorū exor donatio aliq̄ supduxit ex qua filijs
suscipit cōdidicte sū in quo filij unicus heredit vltimū
ei substituendo: et plura legata faciedo. Tandē decessit. Dicit
controuerfia inter donatarium et filiam donatis super bonis
donatis. De duobus dubitatur.

Primo an dicta donatio censetur reuocata ipso iure et
superuenientia ipsius filie noue sobolis: itansib' dictio ver-
bia renūciationis et iuramento.

Secundo an dicta filia heres p̄tis ex testō posito q̄ dicta re-
nūciatio iurata valeat an salte possit ipsas donationē velut
in officiosam infringere vel in totū vel q̄tum ad legitimam.

Aggredior innocens ut dixi Jesu ch̄stī et Matris eius
Virginis marie p̄fidio quaesita ip̄s. Consil. j.

Ircu primum.

Prima fronte v̄ dicendus dictam
renūciationē iurata oblatre filie:
quā ita et decidit Bar. cū quo irā
lebit simplr referēdo Imo. et comē.
in. l. i. c. l. i. p̄ator. ff. de leg. ij. De
de archa. in. c. h. et. de dona. et ibi
domi. Anto. vbi allegādo Spe. di.

1. cit q̄. d. l. si vnq̄ poterit renūciari: sed nō reuocatori per ff.
de inoff. dona. q̄ illud ius est in fauore tertij. et do. Anto. se-
quitur Imo. in. d. c. si. de dona. in. 7. col. vers. itē atende. et in
vers. vltimate querit bñs do. Pet. et Barbo. sequitur Bal.
in. l. j. in. ff. c. de inoff. dona. Ludou. roma. consil. xvj.

2. Et istam partē arguēdo tenere do. Andreas de Barbo-
lomeo siculus quē Barbatias dicant in comēto. l. cum accu-
tissim. iij. col. vers. iij. motetor iunctis dicitis in. v. col. ver. vj.
faciat. C. de fideicō. vbi referēdo Joan. restet Bar. in. d. h.

3. impator. et Bal. in. d. l. j. tenere istam partē. Vltima reuocatio
que fit ex dispōne. d. l. si vnq̄ inducit ex presump̄ta volunta-
te donatis p̄pter liberos per tex. in. c. q̄cumq̄. v. v. q. iij. put
firmas glo. in. d. l. si vnq̄. Et idem sentire v̄ idem Barbo. in
dicto comēto col. j. in vers. subiecio me tñ declaratiōis meli'.

sententia. vbi referēdo Bar. tenere videtur q̄ vbi pater do-
nauit et cogitauit de liberis futuris q̄ tunc natiuitate filiorū
non reuocetur donatio per tex. singularem in. l. qui sui. ff. de
testa. mili. vbi scientia in genere de filio p̄siderata a patre p̄-
indicat ip̄s filio quē tex. pro mirabili in mltis locis exclamāt
Ang. in. l. tres fratres. ff. de pac. Bal. et Ang. in. d. l. qui ius.
Ang. in. l. manifestissimi. §. h̄nautem. C. de fur. in. l. si v̄ certf.
et in. l. si cui vel in vtero. C. de testa. mili. in. d. ex causa. C. de
libe. p̄terit. l. c. Ang. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de vbo.
obligatio. Joan. de imol. in. c. h. extra de dona.

Et istam partē tenere v̄ d. Barbo. in Joannina sus. l. in
comēto. c. Rayna. extra de testa. in. v. q. col. vbi dixit Bar.
in. d. h. impator motum fuisse q̄ p̄ cogitauit de filijs in ge-
nere per tex. in. d. l. qui ius. Credo illū voluisse allegare Bal.
in. d. l. j. qui solus allegauit. d. l. qui ius. quē ē allegat Joā. de
imo. in. d. c. h. extra de dona. Subiecio Barbo. q̄ op̄i. Bar.
sibi et verlor. Op̄inione tñ Joan. an. esse equā: in Barbo.
sibi. Idem Barbo. in dicto comēto Joannine in. v. q. col.
vers. sed volentes tenere contrarium in istam partē inclina-
re videntur. Tamen istum articulum p̄ncipaliter non tangit.

Et pro ista opt. sentire v̄ Spec. si. de in. stru. edl. §. p̄oro.
vers. p̄t dici et promitto et. vbi ponere v̄ formam in renū-
ciando. d. l. si vnq̄ quasi videatur velle q̄ renūciatio valeat
ne forma sit frustratoria. ita Specu. ibi iungendo eius verbis
p̄t. Ibi donatio aut firma statim potest hoc modo fieri. Et
ponderauit Imo. in. c. cū p̄tingat in pe. char. de iure iura. vbi
dicit sibi videri et credere veriorē: tñ saluat op̄i. Jo. an. Quam
ad legitimā in si. subleat tene tñ mēti dictū Jo. an. Ita Imol.
Et pro ista parte bene facit q̄ reuocatio donationis que
fit beneficio. d. l. si vnq̄ ipso iure et legis dispositioe fit illa

4. sola ratione: q̄ non est verisimile patrē donante voluisse alia
successiones suis descendensibus antepone. d. cū accu-
tissimi. C. de fideicom. l. generaliter. §. si. C. de insti. et sublti. sub
edl. fac. l. cū auus. ff. de p̄di. et v̄mon. l. tale pactū. §. si. ff. de
pac. Et ita dicit gl. cōster approbata in. d. l. si vnq̄. Et clar'
P̄dra. consil. c. xvj. et consil. l. c. xvj. v. l. incipit h̄s sum ad
claustrales. vers. ad tertiā q̄nē quē adducit Ang. in. §. h̄ne
igitur in auct. et eius de op. cog. Idē Barbo. in. l. cū accu-
tissimi in. v. q. car. vbi multa adducit ad cōfirmationē dicte rōnis.
Pauoz. in. c. h. de dona. Roma. consil. xvj. Jo. de imol. in. c.
cū p̄tingat in pe. col. Alex. in scdo l. p̄. et l. in v. col. alia sit
toto volumine. c. l. xvj. l. d. l. circa p̄nti. et i tertiō lib. p̄. xvj.
incip. p̄deratio bñs q̄ in liberate in. ij. col. et in p̄. sequēti. et

5. in dicta auct. et ed. Vltima enī reuocatio fit ex presump̄ta volūate
donantis p̄ liberōs. et dicit Bar. in. d. h. impator. Si ergo
p̄i donans ex ip̄s renūciat casui superuenientis liberōis. Et
te non poterit reuocari: q̄ cessat p̄sumpta volūtas donantis
et regula trita q̄ q̄libet possit iuri suo renūciare. l. h̄ q̄ in ed.
6. scribendo. C. de ep̄i. et cl. et de pac. et renūciationibus iuris
suis: ad ea amplius nō dat ip̄s regressus. l. q̄nti. §. si vendi-
tor. ff. de ed. edic. cū piculosus sit iuri suo renūciare. q̄ picu-
losum. v. q. j. Et r̄sident ad tex. in. c. h. xvj. q. v. l. vbi ep̄s re-
stitueret oia bona donata filijs superuenientibus: q̄ dicunt
Bar. et doc. tenētes istam p̄em q̄ ep̄s restituit iurē post non
iure totū. q̄a donauerat nō bñs filios nec habere sperans: sed
quā expresse renūciat superuenientibus filijs salte de liberis q̄
superuenire poterant expresse cogitauit et prouiderē voluit.

7. q̄ in rebus certis et claris nō oportet ire per presump̄tionē
et cōiecturas. l. continuis. §. cum ito. ff. de verbo. obli. l. ille
aut ille. §. cum in verbis. et. l. non aliter. ff. de lega. iij. q̄a pre-
sumptio cedit veritati. l. nuptura filio. ff. de iure dot. Sicut v̄
demus in tex. solent. d. l. qui iure militari vbi miles testando
iurē militari scilicet uxore esse p̄gnantē vel si ignorabat. Ta-
men erat illius propositū q̄ geminos filios sibi nasceret et ber-
redem et alienū a sua successione esse volebat. Decidit impa-
tor q̄ testis militis substituit q̄a sufficit militē cogitasse in ge-
nere se potuisse bñe filios. l. sicut certū. et. l. si cum vel in vtero
C. de testa. mili. Et Partmō dicimus ex quo donans expresse
voluit renūciare et iuravit velle donationem perpetuā fir-
mitatem h̄re illamq̄ nō reuocare ob superuenientia filiorum
certe cessante presump̄ta volūate donantis patris non reuo-
cabitur ex dispōne. d. l. si vnq̄ ar. l. q̄ dictus. ff. de pac. c. cum

8. cessante extra appel. Et quo enī iuravit donans: iuramē-
tum habuit virtutē expresse. et enī ex voluntate donantis rex.
9. est singu. in. l. cum pater. §. filius matrem. ff. de lega. ij. q̄a h̄z
virtutem clausule vt actus valeat eo meliori modo quo vale-
re possit. vt dicit Bar. in. l. si quis pro eo. ff. de fidei iussio. et in
multis locis Bar. et docto. et ego dixi plene in comēto. l. si
quis maior. C. de transf. Et quo dixit elegit Bar. in. l. j.
C. cōmo. cuius doctrinam exclamat Ludou. roma. in. l. j. §. si
so quis iij. ff. de verbo. obli. q̄ iuramētum habet virtutem sp̄a-
lla renūciationis et exp̄sionis casus fortuiti: vbi alia genera-
lia renūciatio non sufficeret q̄ est menū comēdandum.

Et ergo h̄ante iuramento et renūciatione expresse volūte. d.
Barbo. donante q̄ donatio perpetuam firmitatem obtineret
enī superuenientibus filijs cessabit presump̄ta voluntas donan-
tis q̄ noluerit ipsas donationē nō reuocari ex dispōne. d. l. si
vnq̄ ipso iure. ex superuenientia filie ex qua ita expresse disposuit
iuravit et renūciavit. Et ego pro ista parte adducere cōsue-
ritam dato q̄ doctores non affirmarent eam esse rōnē dispō-
nis. d. l. si vnq̄. scilicet ex presump̄ta volūate donantis q̄
voluerit donando oia bona seu aliquam partē potius ad de-
scendentes et proptiam sobolem deuenire q̄ ad extraneos

ad in. iiij. col. q. nō bz cūm qrele fil' qñ bñit uegrā līmā cū
 potēris viūte pfe sup lucrarē euz glibet psumat indultio
 sua. Lū de funci. C. arbit. tunc. e euz nō ledat filius ex quo lūa
 tua ita pōt augeri sicut e dōmīnū. Et sic nō pōt dōmīnū l. i. d. l.
 de fidei cōmīssō. Aliō vō qñ nō bñit uegrā līmā. q. tūc bñ
 possēt argumētū bonis petere supplementū tūc tpe mortis
 pñs. Et hoc nō possēt pcedere illa decisio Bal. in. d. c. euz
 m. ferrarē. e alio tenētū q nō in spīcial tpe assignationis
 lūe. Et sciatū ēt si tenere voluerimus illa decisioes Bal.
 in. d. c. c. m. e Bal. in. l. pñs in. v. j. oppo. C. de colla. ad huc
 nō bē bunt obitare hūc cōsultātiō q illud pcedere possēt qz
 triens vel semis fm numerū liberōz pzo lūa filiorū debetur
 tpe mortis testōis e mōm in qñ pñs vō dñi supius in. j. sum.
 pzo illa pte e qz filius viuo pfe nullū ius dñ bñe in lūa l. x. e
 Bar. in. l. f. ff. de lib. agno. Bar. in. l. post emācipationē. ff.
 de l. leg. Bal. in. l. lex comēsa. ff. de vul. e pu. l. x. no. i. l. j. ff. si
 fm puber. ff. de colla. bo. Bar. l. aut. ff. qua mulier in. f. C. de
 sac. fan. ec. Bal. in. l. si lenones. C. de ep. aud. bal. in. l. qñ
 ad. l. fal. Merito qz nō debet in oīra pñs augumētū bōis
 tpe mortis augumētū bñ lūa secus qñ tpe mortis debet ip
 sa lūa e filius dñfer eā petere tūc argumētū bonoz in estimā
 tione sine aliqua opa e indultio cursu tantū tpe nō auget
 dñs lūa per dñctos tex. claros e apertos. Non ob. ēt
 arg. de. l. ferui qui in qua multū laborauit Saly. in. d. q. reple
 tionem Alex. post Pau. de ca. in. d. l. in rōne. Quis pōt fac
 le rñdēri qz dñctō bñ accretū legatario eo qz bñditas nō erat
 additū v. pbat. l. ibi in. v. hereditatē. Nam additū bñditate
 cōsultātiō bona qz efficiunt pzo bñditas nec amplius dñctū
 tur bñditas gl. in. l. j. ff. de her. ff. de it. actus pñs. bal. in.
 c. ex lūa e de proba. Alex. per tex. ibi in. l. sed si plēs. ff. filio
 impuberi in. ij. no. ff. de vul. e pup. in. l. in rōne. ff. q. vulgo. ff.
 ad. l. fal. e pñ. x. in. j. vol. e Et cū dicebat qz si in legatū
 augumētū cedit lucro legatū qz mōmagis in lūa fauorābilior.
 Nō in lūa dō in multo Saly. in. d. q. repletionē in. ff. e clar.
 Pau. de ca. in. d. l. in qñtate rñdēt qz si volumus facere cō
 parationē de lūa qz est detractio e cōtra voluntatē defuncti ad
 falcidiā nō obstat dñs lūa cōcordabit. Nā augumētū nō p
 det lūe vō ipsa augēt. Sicut nō p dēt falcidie vō ipāz pfer
 uet imo perimēt cū auget legatū lūa nō perimat lūmā que est
 magis debita. Et si faciamus cōparationē de lūa ad legatū
 cōparatō nō est bona qz lūa seu supplementū euz nō debet
 ex voluntate e dispōne defuncti sed ex quadā obliōne legali
 merito lex nō inuauit lūmā ampliari e augumētari post mor
 tem testōis: secus in legatū que pueniūt ex pñs voluntate
 defuncti e dispōne eiusdē ex mera libertate. e iō accretūmētū
 e augumētū facilius cōparatū lex in falcidiā e bñditate insti
 tuti qz obliō est odiosa e tūc sibi nō fauet vō augēt sed liber
 tas e mera dispō est fauorābilis e ampliāda ar. c. j. e de do.
 e qz lūa debet cōtra voluntatē defuncti e legatū fm voluntatē
 expñs. Et merito magis augeri e ampliari debet. sicut vī
 demus in trebellianica que cōfēt fauorābilior qñ trahit fm
 voluntatē expñs defuncti qñ qñ cōtra voluntatē qz pzo casu
 minus impurat in ea. Lūa. ff. ad. l. fal. e sic sufficit pñ fauore
 cisse dispōmē legis relinquēdo lūmā eius qz hēbat tpe mor
 tis. Lū querit. e. l. parētibus. C. de ino. test. Cū ergo su li
 beratus nō reuincit obliōnes ipse vel bñ p augumētū su
 perueniō de quo nō habuit cogitare: sed illa rō cessat in le
 gatū: qz voluntas defuncti fuit expñs qz pñs uegrā lūa lega
 ta. Pōtō ergo qz si falcidiā immineret non teneret durabit
 tū obliō e voluntas defuncti adeo qz bñ nūllter tenebnt: ergo
 si supueniat augumētū illa voluntas ampliā qz lex ei nō resit
 nit e illa solo Pau. de ca. ēt ex mēte Saly. in. d. q. reple
 tionem euerat oē solum. Nō obstat decisio Bal. in. l. euz lege
 e in. l. hac edictali. e Jo. de ma. cōs. l. x. qz viuo est qz lūa
 bñ per filiu cōtra expñs voluntatē pñs testantis qñ pñbuit
 eū plus petere vō est tex. in. ff. aliud quoqz capim ver. ceterū.
 in. aut. cū de appel. cogno. e l. pñ teneat e obligatus sit relin
 quere lūmā filio ad illud arctat de necessitate e in necessitatē
 bno nemo exiit liberalis. l. rem legatū. ff. de adimen. leg. Et
 potūm in cā illo vbi pñ reliquit filio pzo lūa libran censū
 e cōtra pñbuit est aliqd petere. Quo casu ppet expñs de
 12 expñs voluntate pñs testāns. e iō succedit rā qz magis sub
 uenit ei qui necessitate facit actū qñ ei qui ex mera voluntate. l.

si fidelissor. ff. si necessarius. ff. qui testid. cog. l. q. si minor. ff.
 restō. ff. de mino. Lū pōtūstāsem in si. ff. de d. in fec. e fauor
 restōrem religisse dicitur libras centū pro lūa ne expugnaret
 testū suū vō dicit doc. allegari pro pte sūa. Et l. pñs sup
 plemētū nō sit ipugnatio testis: tūc est verū dicere qz est expñs
 voluntatē defuncti e pñbētis. C. Non obstat vltimū qz lūa
 sit quotta bonoz pñter si bz ius in bonis qualitas bonoz su
 per excrecentiū debet filio vō vōlūstāse Bal. qñ. x. in c. p.
 si pecunia in. ff. vol. qz repletio lūe sit ex ipsa substantia patris
 d. q. repletionē Bal. in. l. nō amplius. ff. ff. de l. j. Bal. in
 l. suoz quoqz v. item qñt Bar. ff. de her. in. l. q. rñdēt mul
 tipliciter: qz dato qz illud dñctū possit verūstā non ppet tollit
 decisio filioz egregioz textus e auctitatē doc. ita indifferēt
 tenentū qz accretūmētū bonoz in estimā tione nō cedit lucro
 filioz. Et iō non opz recedere a tramite iuris. Et rñdētū
 qz cū lūa sit oemābēda arbitrio bñt eiri e nō pzo libero arbi
 trio filij vō no. Bar. in. l. in quaris in. pe. col. ff. ad. l. fal. Fran.
 arc. col. c. l. j. circa vlti. col. e alibi sepe doc. Sequit qz dñctā
 legitima est incerta rōne loci e quotte cū dñctū deducto ere
 alieno e bona ēt dñctū deducto ere alieno. l. sub signatū. ff.
 bona. e. l. pnceps bona. ff. de vbo. sig. Adēo qz nō possēt dñctū
 possidere aliqd rez nec possessiō e alicuius rei pōt occupa
 re pzo auctitate vō declarat spondēt Bar. i. l. meminimus.
 C. qui. e qñ pars de. l. j. e alibi sepe doc. Merito imputaret
 filio nō petētū incōtēntē e statim post mortē testōis sibi assi
 gnari legitimā suāz arbitrio boni vtri e augumētū e incre
 mentū estimā tione cedit suo dño e lucro bñditas fm tara e
 auctitates Galatas: qz imputat ipsi filio moroso cū mora sem
 per dēat esse sibi nocua. l. locū. ff. cōdēnatio. ff. de tab. exhib.
 no. in. l. vlti. ff. si cer. pe. qz vigilantibus e nō dormientibus
 iura subueniūt. Lū pupillus ff. de hōs que l. frau. credi. Adēo
 rō lex statuit qz si auget bñ post mortē testōis in estimā
 tione cedit lucro institui bñditas nō lūa semp statē sub incer
 to. e vō mora nō petētū legitimā sibi nocet ne igit semp in
 certus sit dñs statuti cōditores legi ad hoc vō sciat quāta
 sit lūa seu supplementū vō attendat ipā mortis testōis e si
 lio nō petētū lūmā eo tpe qz dñctū in cremētū pñgnt cursu tpe
 sine aliqua opa bōis cedit lucro institui e non filij. d. l. c. j. ff.
 si. e. d. l. si pronū. ff. si. e hoc est qz dñctū iura qz lūa e eius sup
 plementū nō petētū petitione bñditaria neqz ex testō sed cōditi
 one ex. l. scimus. e. l. oimodo. C. de ino. l. e. l. e ita cōiter te
 netur. l. j. alij dixerint qz si suppletio legitime fiat cōtra volū
 tatem testōis qz iussit testōe filium vtra aliquid non petere e
 tunc competat conditio ex lege. Sed si simplr relinquit nec
 dñctū qz aliqd vtra petere non possit. Et tunc cōpetat actio
 ex testō ita refert Saly. in. d. l. scimus in si. pncipū Ang. in. l.
 expñs in. ff. si cōditiōn. ff. eo. l. e alibi sepe doc. Et iō con
 eludimus cū habeamus tex. expñs auctitates maior mag
 is cōiter pro hac pte qz augumētū bonoz pñs in valore
 post mortē patris non auget ipsam legitimā nec ipsa legiti
 ma augetur nec incrementū prodest filio petenti legitimā
 seu supplementū. Sed prodest nū heredi instituto ne incer
 tudo legitime semper sit in suspēso. Laus Deo

§ 3 1 3 5.

¶ Famosissimi ac copiosissimi iureconsulti Francisci Curtij
 Papiensis ex proprio exemplari exceptis consiliorū volumē primū
 per Joānē Gualterū Turrianū. F. A. scholarē sūma cū vñl
 gentia reuissum: Ac Alderici scinzē jeter officio operoso.

¶ Impūsus in oppido tridat dñij Illustrissimi e iudicissimi
 nomini dñi Gulielmi Marchionis Montiserrati, Impen
 sia domini Joānis de Ferrarijs als de Politio: ac domini
 Girardi de Zeijs predicti loci. Anno natiuitatis dñi nāstrī
 Jesu Christi. M. DCCCXXII. die. iij. Mensis Julij.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u v x y z e p p B B
 Omnia sunt terni pter a b c q sunt qdēmi e B ouernuo.